

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Propter paupertatem an excedi valeat commune stipendium Missæ: &
obiter, an stipendiu[m] Missæ possit. remitti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

4. Quæritur præterea, An Sacerdotes, qui obstrin-
guntur ratione Capellanæ, vel simili ad Missam possint
manuale elemosynam recipere, & unica Missa utri-
que obligationi satisfacere? Respondit *ibid.* num. 33. ne-
quaquam posse.

5. Quæritur denique fuit, posito quod Testator dis-
ponat, ut celebrentur tot determinatæ Missæ, v.g. cen-
tum, nec præscribat elemosynam, An Hæredes possint
sibi beneficium tradere, An potius sit ab Ordinario præ-
scribenda, Respondit *ibid.* num. 34. ab Ordinario præ-
scribendam, juxta morem Regionis.

Unica Missa an pluribus obligationibus ex Iustitia satis-
fieri possit

6. Ut autem prædicta clarius constant. Dubitabis,
Primo, An possit Sacerdos una Missa satisfacere pluri-
bus obligationibus ex Iustitia, accipiendo v.g. unum Ju-
lianum à Petro, & alium à Paulo, Missæque unicæ, utrique
satis facere?

7. Respondeo. Aliqui secluso scandalo, olim, conce-
debant, ac notanter Auctores non nomino, quia si
Sacerdos de Sacrament. d. 86. sect. 2. §. Dico quarto, allerit se
namquam Auctorem pro hac sententia legisse, nec ego
legi. Fundabantur autem, ejusmodi innominatè in infi-
nito valore Missæ, qui si pluribus applicetur, nullus,
posito quod sit infinitus, detrimentum ex consortio
alterius patitur. Sed profecto alij apud Suar. & Vasq.
citatòs à Marchino de ord. tract. 3. p. 2. cap. 5. à num. 1. i.
contantium docebant, & merito, quia talis valor infi-
nitus non est, ut vidimus supra lib. 2. cap. 2. §. 1. à num. 4.
Adde, quod sequeretur, pro una Missa, posse Sacerdo-
tem Inios decem, centum, mille, &c. à totidem Missam
exposcentibus accipere, quod à sensu omnium fidelium
abhorret.

Hæc olim. Nunc verò jam id fieri non posse, præcipit
Sacra Congregatio, ut prodo vidimus.

8. Rogas, quid si aliqui sequentes opinionem eor-
um, qui eam infinitatem Sacrificii concedunt, dent
singuli integra stipendia, & sint contenti unica Missa,
licet Sacerdoti illis acquiescere? Respondeo cum
March. *ibid.* cap. 16. num. 4. Licetbit quia volenti non
fit injuria. In illis, ut id Sacra Congregatio vetat. Re-
spondeo, Sacra Congregatio supponit offerentes elemo-
synam esse invidios: cæterum si consentiant, erit pe-
nitentia de se si ex mera liberalitate pinguem elemosynam
elargiantur.

Nota tamen, consensum hunc non posse dari, nisi ab
eis pro quibus Missa debet offerri, non à reo ab hære-
ticis, legatis, aut alienis voluntatis exequutoribus, si
quidem ij domini non sunt, sed Ministri.

Unica Missa an pluribus obligationibus, quarum una sit
ex iustitia, altera nequaquam, vel quarum
utraque sit non iustitia, satisfiat.

9. Dubitabis Secundò, an quod negavimus de obli-
gationibus Iustitiæ, concedere possimus de cæteris obli-
gationibus, quæ Iustitiæ non sunt? Accipit v.g. ex una
parte Sacerdos elemosynam à Petro, ut pro ipso unam
Missam offerat, ex alia parte idem Sacerdos ex liberali-
tate, vel charitate, vel alio titulo, qui non sit Iustitiæ,
promittit Paulo unam Missam, poteritne unica Missa
Petro, & Paulo satisfacere? Idem est, si pro nullo inter-
cedat titulus Iustitiæ, sed tum Petro, tum Paulo v.g.
debet Sacerdos ex Charitate, vel promissione, pote-
ritne unicam Missam pro utroque offerre, & sic duas
obligationes adimplere?

10. Respondeo: Marchinus de ord. tract. 3. p. 2. c. 17.
etiam post prædicta Congregationis Decreta conce-
dit. Fundatur in prædicto valore infinito, quem ipse
in Missa mordicus cognoscit. Cum igitur illi, qui de-
bit stipem, jam applicetur Missa conqueri rationabi-
liter non potest, si applicetur & alteri, ex cujus ap-

Part. II.

plicationis consortio detrimentum non patitur, Missa,
enim, inquit, instar Candelæ accensæ est, quæ tam uni quam
multis æquale lumen impertit.

11. Nihilominus audiendus non est, Tum quia non est
vera ea sententia de valoris infinitate in actu secundo,
modo supra lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 6. applicato. Tum quia
sequeretur, posse etiam id fieri in obligationibus Iustitiæ,
quod tamen omnes, & ipse etiam Marchinus, ut pa. Jo
ante n. 7. vidimus negat, & solidam distantiam affer-
re, quamvis contendat, non potest. Tum denique quia
Sacra Congregatio licet explicitè loquatur de pluribus
obligationibus Iustitiæ, tamen etiam de aliis obligatio-
nibus implicitè loqui ex ipso contextu, non obicere
colligimus.

Nequè valet dicere, satis esse, quod ea sententia de
infinitate valoris, probabilis sit, ut illam sequi in or-
dine ad Praxim valeamus: non valet, inquam, quia
putamus eam sententiam non esse probabilem, sed vero
incertam, ac valde dubiam, ut loco citato, breviter in-
nuimus.

12. Quid de Voto? Vovit v.g. Sacerdos, si salutem
sui Patris impetraverit, celebraturum in actionem gra-
tiarum Missam, poteritne illam ex stipendio accipere al-
teri dare? Posse alicui videbitur, quia petens ex stipen-
dio Missam, solum petit impetrationem, & Satisfactio-
nem quam jam leatur: cum Votum Sacerdotem obli-
gaverit solum ad reddendas Deo laudes, quas jam
Deo dat, etiam accepto pro dicta Impetratione, & Sa-
tisfactione stipendio.

Dico tamen, non posse. Ratio non est ducenda ab
his Decretis Sacræ Congregationis, possit enim respon-
deri, hæc Decreta solum vetare ne duplex stipendium
accipiat pro fructu Missæ, qui consistit in Impetra-
tione, & Satisfactione, & quem totum solent petere,
& velle qui Missas exposcunt: at in casu nostro hic
fructus jam uni tantummodo datur: & solum additur
gratiarum actio pro beneficio accepto, quæ nihil tol-
lit de fructu toto, qui illi uni, applicatur. Ratio igitur
erit, quia qui vovit absolute Deo Missam, illam-
que ex voto celebrat, totam Missam à se regulariter
abdicat, Deoque veluti dat, non ergo illam, alteri
dare potest. Dixi, regulariter, nam si solum voveres
celebrare Sacerdotem in Dei laudem, reservando tibi po-
testatem applicandi fructum alteri, qui sit petentis,
tunc non repugno, posse id fieri, quia tunc Votum
non cadit super Missæ fructum, de quo disputamus,
& quod totum regulariter exigunt, qui Missam po-
stulant.

Propter Paupertatem, an excedi valeat commune stipen-
dium Missæ: & obiter, An stipendium
Missæ possit remitti.

13. Dubitabis tertio. An aliquando, pro una Missa
plura integra, vel non integra stipendia accipi propter
paupertatem possint?

Respondeo Quidquid olim dixerint, Sotus, Beia, Ro-
liq. Nugnus, alique apud Dian. p. 2. tract. 14. res. 8. citatè
non possunt. Ita Suar. Vasq. Lessius, Azor, alique
apud Delugo de Euch. disp. 2.1. sect. 2. n. 27. Ratio (præ-
ter Decretum hoc Sacræ Congregationis) est clara,
quia paupertas non dat ius accipiendi rem alienam
(seclusa extrema necessitate, quando res aliena non
est, in qua tamen necessitate, per alias orationes com-
pensati debere putat Lezzana v. Missa, num. 28.
& 29.) nec dat ius transgrediendi leges taxantes rerum
pretia. Hoc autem, de quo loquitur, licet non sit pro-
priè Missæ pretium, est tamen ad illius instar, ut ex dictis
constat.

Ille certè, vel scrupulus fuit, vel avaritia, quando
quidam Sacerdos totum Missæ stipendium, hoc est
integrum Iulium, ideo à paupere vidua exposcebat,
quod diceret se remittere non posse, stante tali Missæ
taxato stipendio. Verum licet possis taxam integram
elemo

elemosynam exigere, at liberaliter remittere, vel ex integro, vel ea parte etiam potes; nunquam enim Sacra Congregatio, vel Episcopus remissionem prohibuit: & taxa solum est, ne ex vi stipendij ipsa excedatur, non vero, ne remittatur: Dico (ex vi stipendij) nam nec prohibuit à sponte offerentibus, te posse taxato majus accipere, prohibuisset enim pietatis, & liberalitatis officia.

Pro Officiatura, & Intentione, an duplex stipendium recipi possit.

14. Dubitabis quartò, An liceat Sacerdoti accipere duplicem elemosynam, alteram pro præsentia, seu quam vocant Officiaturam, alteram pro intentione seu Applicatione.

Respondeo quando constat petentem Missam, dato stipendio, etiam integro, solum voluisse præsentiam, potes accipere aliud integrum stipendium pro Applicatione, & è contrario, id quod licet Gavantus in rubr. Miss. p. 3. tit. 12. num. 5. & Barbosa de offic. Paroch. c. 1. n. 11. alique negaverint, tamen probabilius Suar. de Sacram. disp. 86. sect. 3. Valquez de Euch. 234. c. 4. immo & Delugo de Euch. disp. 21. sect. 1. n. 21. qui post hoc Decretum Sacre Congregationis scripsit, alique concedunt. Ratio est, quia stipendium pro præsentia, recipitur propter laborem extrinsecum Missæ, quo in tali loco, vel tempore Missa assumitur celebranda: stipendium vero pro Applicatione, pro ipso Sacrificio, eo modo, quo supra §. 1. num. 2. fieri sine labe Simonie posse docuimus.

Ad Decretum Sacre Congregationis, quatenus videtur esse contra nos, respondebitur mox n. 35.

Vnde conciliatur quod petens Missam velit præsentiam, vel applicationem, an potius Vtrunque.

15. Quæstio ergo sperest dumtaxat, æquandam, si forte verba sint dubia, petitionem esse de sola præsentia, & non de Applicatione, vel contra, iudicandum sit?

Dico. Si petitio, vel institutio Missæ in hunc, vel similem modum cum mentione finis, & etiam loci, vel temporis efformetur. *Volo, seu lego, ut Missa in tali Altari, vel templo celebranda quolibet Anno, Mense, Hebdomada pro anima mea, vel in remedium, seu refrigerium anime mee, vel in remissionem, seu satisfactionem delictorum meorum, vel ad intentionem meam, vel pro defunctis, &c.* Certum est ex March. de ord. 3. p. 2. c. 27. n. 1. petitionem non esse solum de Officiatura, sed esse etiam de Applicatione, ut ex se patet. Idem etiam puto, si dicat, *Volo ut celebrentur tot Missæ in Ecclesia mea sepultura, seu in qua ego sepultus fuero*; videtur enim tunc haberi respectus ad satisfactionem in Purgatorio debitam à se, vel à suis.

16. Quod si petitio fiat cum mentione finis, sed non loci, seu temporis in hunc modum: *Volo ut celebrentur tot Missæ pro anima mea, vel pro defunctis, vel ad impetrandam salutem filij mei, &c.* Certum est ex eodem ibid. petitionem esse solum de Applicatione, ut etiam ex se patet: & in hoc casu, si alius à te petat solum præsentiam, idque tibi constet, ut solent petere Moniales, Confratres, immo & Parochi in quibusdam solemnitatibus, quando solum intendunt habere numerum Missarum pro commoditate audientium, poteris pro tali præsentia aliud stipendium accipere, quia id non recipis pro fructu Missæ, sed pro labore extrinsecuo ut dictum est, num. 14.

17. Denique, si petitio fiat cum mentione loci seu etiam temporis, sed citato, sive in hunc f. r. e. modum. *Institu in tali altari Capellanum, qui quotidie celebrare debeat. Aggravo Hæredem meum, ut in tali loco faciat celebrare tot Missas, Volo, ut celebrentur tot Missæ in Ecclesia Maiori, &c.* si, inquam, ita fiat petitio, ope-

rosam erit discernere, quid petatur.

18. Et Bonacina quidem de Sacram. disp. 4. q. 1. p. 1. num. 13. cum Barbo. tom. 2. de potest. Episc. assensu favente Delug. de Euch. disp. 2. i. sect. 1. n. 23. & alii asserunt peti tunc, & deberi etiam Applicationem, est, inquit, quia cum non constet contrarium, res admodum dubia, præsumendum est id quod muniter accedit, ut semper in rebus dubijs docet laq. Menoch lib. 1. de præsumpt. q. 10. muniter autem petens Missam vult sibi illam confirmari, quia sic statuitur ab hoc Decretum Congregationis in ordine ad quantum dubium supra n. 8. & n. 33. à nobis allato.

19. Marchinus autem de ord. tr. 3. p. 2. c. 27. n. 3. tunc non peti, unde nec deberi hujusmodi Applicationem. Ratio est, inquit, quia non est onus grave intendendum, nisi clare constet. Ni constet enim, nisi conditio libertatis minime tale onus cognoscens de quod propositum mente retentum nihil extra addatur, l. quidquid astringenda ff. de verb. oblig. Immo lex mente Principis retenta ad nihil obligat. Cuius in dictis dispositionibus (quæ ad instar legum applicari solent, cum sint leges privatæ) de non declarat, etiam si mente obligare voluisset, obligabit.

20. Verum enimvero, nisi in hoc casu, quando mentione finis, & linguis tres disponendi modos, & eulatis hujus modum nunquam dissolves.

Primus modus est, si absolute formata sit petitio seu dispositio sine ulla mentione loci, vel temporis, *volo seu lego, ut celebrentur tot Missæ.*

Secundus modus, est. Si Petitio efformata fuerit, data mentione loci: *Volo ut celebrentur tot Missæ in tali Altari, vel Ecclesia.*

Tertius cum mentione temporis, sic: *Volo ut celebrentur tot Missæ tali die v. g. Dominico, vel Luna, vel S. Petri &c.* Idemque erit cum intentione loci finalis temporis, hoc modo: *Volo ut celebrentur tot Missæ in tali Ecclesia, tali die.* His positis.

21. Dico primò, si dispositio sit primo modo, id est, absolute, præsumendum esse peti, adeoque deberi Missæ applicationem dumtaxat. Ratio est, quia communiter, qui sic petit, pro se solum petit, adeo applicari sibi fructum Missæ requirit, & non præterea. Idem enim est, in communi loquendi more petere: *volo ut tot Missæ celebrentur, atque, Volo ut Missæ pro me celebrentur, & nihil aliud.* Si enim te conveniat, stipendiumque offerens, dicat, *Ad hunc Iulium pro una Missa, sanè nil aliud intelligi nisi stipendium accipere ad dicendum Missam pro anima seu salute ipsius, atque id ita communiter esse ejusmodi elemosynas manualibus, mox cum Delugo dicam num. 27. ita igitur in dispositione, de qua loquimur.*

22. Dico secundò. Si dispositio sit secundo modo, hoc est, cum additione loci, nec sit alia circumstantia, quæ contrarium persuadeat, peti solum præsentiam. Ratio est ea, quam auctores secunde sententia rebus attulerunt, quia nimirum non de eo sine clausula fundamento onus mihi grave imponere. Adde quod ideo apponi videtur determinatio loci, ut vel hoc re locus afficiatur, vel ad alia commoditas fidelibus audiendi Missam. Ita communiter intendunt Confratres vel Moniales, quando petunt in suis Oratoriis Missas celebrari; intendunt enim dumtaxat frui commoditate audiendi Missam, & nihil ulterius, nihil igitur aliud debet.

Dictum autem est (nec sit alia circumstantia, quæ contrarium persuadeat) quia hæc maxime sunt attentiones ad implendas Fundatorum mentes, ut ex sequenti num. patebit clarius.

23. Dico tertio. Si dispositio sit tertio modo, id est, cum additione temporis (& idem est si finalis tempore addatur, & locus) erit iterum distinguendum.